

Kaj je z načrtom „industrijske luke“

NA SKICI VIDIMO CRTKANO OBROBLJENO OZEMLJE V ZAVLJAH, KI NAJ BI SPADAJO V „INDUSTRIJSKO PRISTANIŠČE“. KANAL ZA PRISTAJANJE, 100 M SIROK, JE BIL DELOMA PRICET MED VOJNO. CRTKANA CRTA PREKO TLOVISA MESTA POMENI ŽELEZNISKI ZVEZNI TUNEL, DVOJNE CRTE PA MESTNE OBVOZNE CESTE IN NOVO CESTO V TREBCE. SIBKEJSI TUNEL POMOLOV V NOVI PROSTI LUKI POMENI NAČRT, PRESTAVITI VŠO TAMOŠNJO INDUSTRIJO V TRZIC IN POVEČATI PRISTANIŠČE. SEVEDA JE TO LE PRIVID, RAZEN ZGRADITEV POMOLA VII.

25 let politike za industrijsko luko - Papirnate priprave do druge svetovne vojne - Dvomi v resničen uspeh podjetja - Važnejše nove industrije pomenijo konkurenco ital. industrijcem

Gg. Cosulich e C. so pred p... industrijske luke v Trstu. Januarja 1929 so ustanovili Industrijsko cono za tržaško pristanišče d.d., ki so jo raztegovali vse do Tržiča. Deset let pozneje smo se vedno pri papirnatih načrtih. Leta 1939 nato izpremenijo to cono v «Porto industriale di Trieste d.d.» in jo omeje na Zavljah. Vse na papirju, seveda. Pride vojna. Zasedena Slovenija in Hrvaška sta že boljše podlaga za spekulacije. Sedaj je mogoče praviti režim na velike investicije, ko računa, da bo Trst vhod na Balkan. Pričenjajo kopati plovisni kanal v Zavljah in meriti teren. Vojna slabo poteka. Pridejo Nemci. Oni seveda še vedno naroče, naj se dela naprej. To računajo, da jo bodo dobili, pa delo je bolj simbolično, preveč je preletanja letal in bomb. Vojne je konec. Upravo prevzamejo anglo-ameriške oblasti. Nekaj časa je vse tiho. Toda kompanija Cosulich e C. potisne načrt zopet v ospredje. Pišejo in propagirajo ga ob vsaki priložnosti, pravijo, naj se ustanovi javna družba za to luko. Zamolče, da že

bi mogli... vzdržati sedaj že divjo konkurenco, razen glede svojih tradicionalnih ladjedelnic itd. Toda kdo bi se menil zanje. Adobbattija smo prestavili v Rim, ker je star in nadležen. Polla bo, pardon, je tudi že umolknil. Sicer pa, «advisory council» gen. Aireya je že v 1947 sklenil, da poprime za načrt «industrijske luke», je novinarji so se še trčili z negotovostjo. Naivneži! Mar res mislijo, da so brezposelni, likvidacije podjetij, skopi promet pristanišča in polovična, četrtinska zaposlitev industrije — stvari, ki so interesantne ali celo važne? Uradno-interesantne stvari so vele-avto-straža, železniški predori pod Trstom, petrolejske rafinerije in nove vele-industrije (zaenkrat na papirju), čeprav stare demontirajo (n. pr. cementarno ILVE prodajo v Afriko in pišejo, da bomo dobili v Trst novo, bolj «moderno»...). Glavna stvar da je industrijska prosta luka.

Najbolj so mislili na rafinerije — te so najprej uredili in jih bodo še precej, precej povečali. Petrolej je zlata tekočina... Tudi vele-cesta je nekaterim prinesla

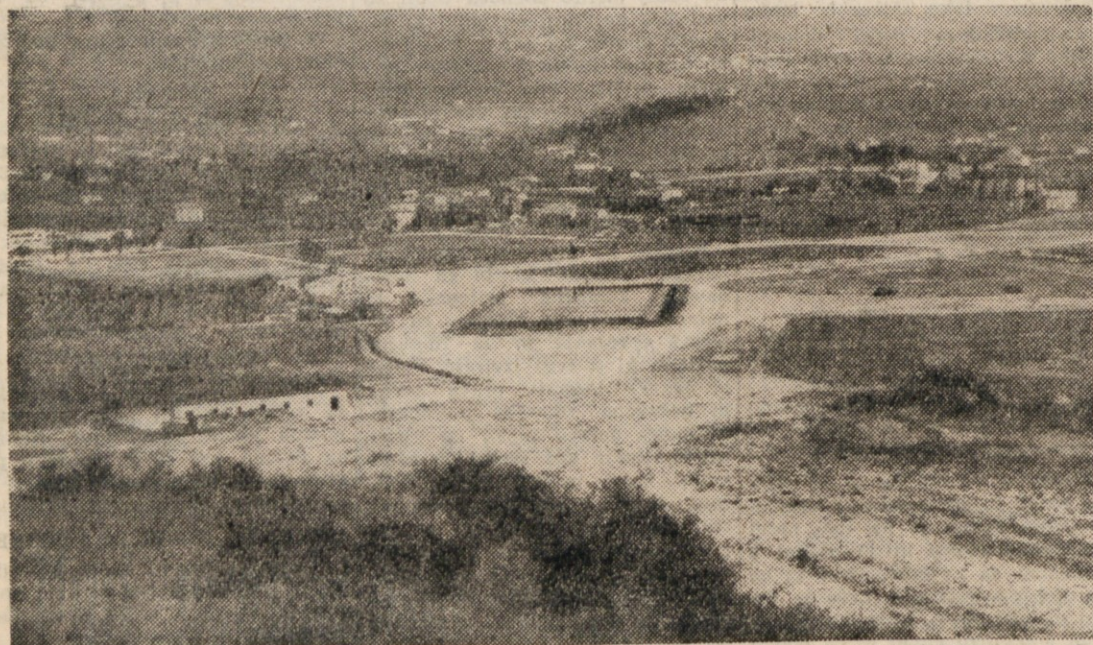
OD VSE TRZASKE INDUSTRIJE SO NAJHITREJE IN NAJPOPOLNEJE OBNOVILI PETROLEJSKE CISTILNICE. RAFINERIJA «AQUILA», KI LEZI OB CESTI PROTI SKOFIJAM, JE LAST ANGLOSKIH PETROLEJSKIH DRUŽB. SUROVO OLJE DOVAŽAJO PETROLEJSKE LADJE - CISTERNE PERZIJSKEGA ZALIVA, KI PRISTAJAJO OB CEVOVODU, KI JE POLOZEN DALEČ NAD MORJO SKO GLADINO

MANJSA CISTILNICA DRUŽBE S.I.A.P. PRI SV. SOBOTI, KI JE BILA TUDI PRECEJ POŠKODOVANA OB BOMBARDIRANJU, JE SKORAJ V CELOTI PRENOVLJENA. LEVO V VODI TRUP POTOPLJENE LADJE «STOCKHOLM».

S PANTALONKEGA GRICA IMAMO POD SEBOJ VES ZAVELJSKI ZALIV. V OZADJU JE OLJARNA «GASLINI», PRED NJO SE OD MORJA TJA VLECE NOVI, 100 METROV SIROKI PLOVNI KANAL ZA «INDUSTRIJSKO LUKO», KI GA BAGER (LEVO, V OZADJU) SE KOPLJE IN POGLABLJA. PO VOJNI JE BIL NASUT LE NASIP DESNO PRI MORJU, KI ZAPIRA PRITOK VODE. VSE DRUGO JE SE POD VODO, Z IZJEMO DOVOZNIH POTI ZA ZASIPANJE. VSEPOVSOD BLATO, BLATO...

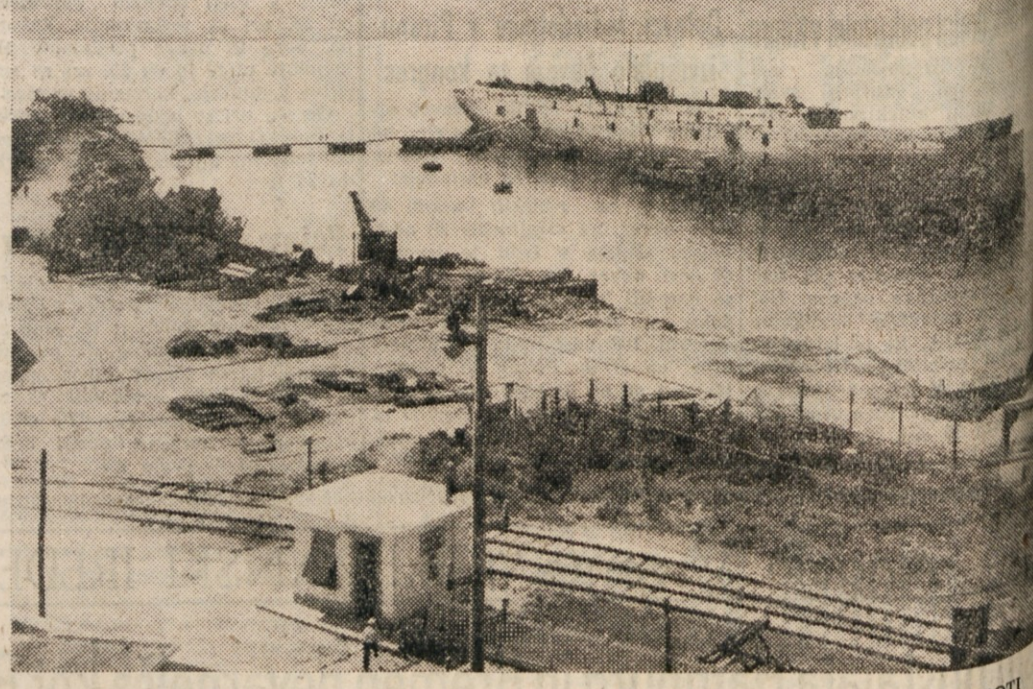
OD STARE CESTE PRI SV. SOBOTI JE BLIZU DO SPORTNIH IGRISC, KI SO JIH UREDILI ZA ANGLO-AMERIŠKE CETE, TO JE EDINI DEL PROSTORA ZA «INDUSTRIJSKO LUKO», KI JE TRENUTNO UPORABEN...

obstaja od 31.1.1929 kot last občine, države, pokrajine, IRI itd. ker sami gospodarijo v upravni svet.

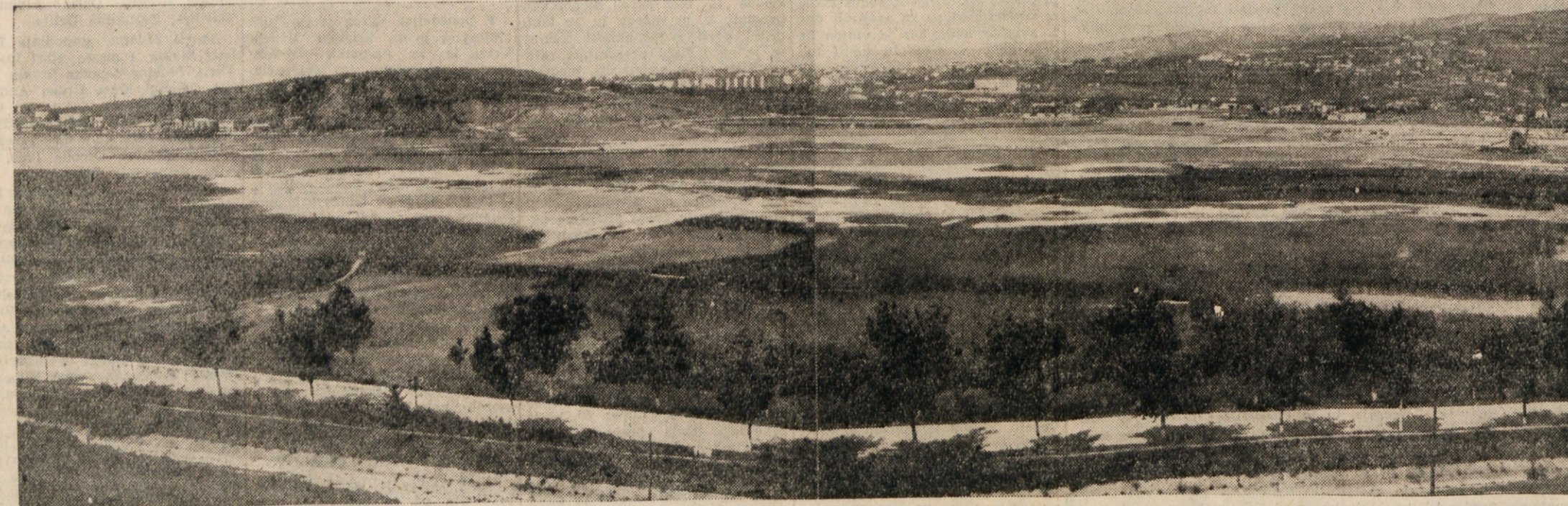
Ze kaže, da še ni čas, toda milijardni škandal pri «javnih delih» so ga oznanili. Zivimo v dobi «velikih predlogov» in «velikih načrtov», računamo na politike... Poganjamo Marshallov plan, zidamo vele-avto-straže, projektiramo vele-industrije, vele-hotele in nebotičnike. Imamo pa tudi skeptike. Razen pri nas, celo v razmatljanju Zbornice TIP in celo pri pokojnem listu «La Voce libera». Dr. Adobbatti piše v «Il Traffico»: «Klasični pogoji za nastanek novih industrij... Nekateri od njih so dvomljivi.

Brez njih pa je industrija le «vojaška» ali pa politično šepilo. Mario Polla, ekonomska avtoriteta pri «La Voce libera» pravi: «Mi smo glede toliko propagirane industrijske funkcije Trsta zelo skeptični. Ne vidimo, kako

precej zlata. Kako pa je z glavnim uradnim načrtom? Prav gotovo nismo zlobni in ne bomo nič «kritizirali». Oni dan smo šli na izprehod in smo zagledali, kar si boste zdaj tudi vi, dragi čitatelji, ogledali; saj je za Vas nekdo prav skrbno «pritiskal» in «razvijal». In to je vse, kar smo zaenkrat prejeli življenjske našli. O novih načrtih za industrijo Vas je obvestil «PIO», kaj in kdaj pa bo kaj z «industrijsko lukom», ne moremo uganiti. Najbrže tega niti njen upravni odbor ne ve. Sreča, da imamo vsaj načrte... Avstrijecem, ki bi postavili novo tovarno, pravijo, da je njen «artikl» že monopol drugih «razsebnikov». Tako so rekli tudi «Ford» po 1918 za avtomobile. Kdo ve, kaj porečejo Čehoslovakom, ki bi tu postavili dve tvornici — da so za «železno zaveso»? Ne, pa časa, kakor vidite, je še dovolj. Voda odteka in zemlja se suši bolj počasi, krediti pa naglo...

ENO OD POTOPLJENIH IN POZNEJE DVIGNJENIH LADIJ RAZDIRAJO PRI S. SOBOTI

POGLED Z NASPROTNE STRANI KAZE PRAV TAKO MOČVIRJE IN BLATO. PLOVNI KANAL JE VIDEN V VSEJ DOLZINI DO BAGRA NA DESNI. LEVO ZADAJ CISTILNICA PETROLEJA S.I.A.P. (SOCIETA' ITALO AMERICANA PETROLI)

Konjunktura tržaškega pristaniškega prometa

Smo vendarle prišli skupaj?

Na tem mestu smo že davno opozarjali na težave, ki jih ima pristaniški tranzitni promet naše luke, in pokazali tudi na vzroke. Pred kratkim so prinesli «Razgleda» (junij-julij t. l.) iz črpnno razpravo o perspektivah našega tranzitnega prometa, te dni pa jih je stvarno analiziral tudi «Corriere di Trieste», potem ko je celo «Giornale» prinesel alarmantne vesti o konkurenci Hamburga. Kot v potrdilo naših navedb prinaša gospodarsko-finančni vestnik «Astra» z dne 27. t.m. svojo analizo vzrokov nazadovanja pristaniškega prometa v poslednjih dveh me-

skih (kako trmasto se vztrajamo na dolarjih, ko nikjer več ne zahtevamo) ur. in «težave» Cambitala de sprejemanja funtov sploh ne sprejemajo od začetka na pritisk Vel. Brit. 3) pomanjkanje italijanske škotslovaškega in italijanske škotslovaškega dogovora glede vana pristaniških stroškov donavskih dežel v blagu bi bilo: tržaško — čsl. odn. dogovora, ali ne?); 4) holandskega dogovora; pristaniški «adumping»; pristaniški Holandije sprejemajo «adumping» valut domače države-klijentov in tudi blaga plačilo stroškov (sistem klavir)

secih. Čeprav z različnih bregov smo navsezadnje vsi dobili isto sliko. Kajpak, gospodarska dejstva so trmasti in jih politične domisljice še malo ne omajajo. Kaj pravi poluradna «Astra»? Kriza funta šterlinga je ustavila poslovanje tržaškega zaladja z deželami funtovega bloka. Vsled glasov o razvrednotenju angleške valute je vse več poslov na podlagi klirringa ali kompenzacij, kar pa gre počasneje v primeri z gotovinskimi posli. Ta opomba je dovolj, ker več ni mogla zapisati sprico preobčutljivosti britanskih krogov za kritike njihovih težav. Navsezadnje so namreč vsi tržaški uradni in poluradni krogi le odvisni od Albiona... Nato našteva po vrsti naslednje vzroke nazadovanja: 1) račun pristaniških uslug, namenjen plačevanju luških stroškov in brodnin na italijanskih ladjah za blago, ki ga Avstrija uvažata ali izvažata, je ostal mrtev; 2) pomanjkanje etrdih valut pri Čehoslovakih in Madžarski za plačevanje pristaniških stro-

velja že davno za plačilo uslug! «Astra» sicer pravi, da mora holandska država gajna precej subvencionirati tekmo za promet. Navarimo, a najbrže dela tako, da vleva kalkulacijski račun v skupnih koristi; 5) mnogostrijskega blaga in surovosti jih uvažava Avstrija, odpre po Renu vsled ugodnosti, ki nudijo plovne družbe po in nato od Regensburga do za po Donavi. «Astra» trdi, da se iste težave zahtevajo rešiti, da se stanje izpremeni, prepričati, da bi se sredstva, ki so izpraznili od Trsta, jektivni opazovalci so to za no priporočali. Ker pa je vsega pri Vojaški upravi in gih, ki navdihujejo njeno tiko v Trstu, bi le zelo malo akcija vseh prizadetih tržaskrogov s podpora tiska in zemskih interesov mogla diti uspeh. Ali je ostraža že zrelo za kaj takega?